

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI W 2024 ROKU DLA MIASTA WAŁBRZYCHA

I. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę

Miasto Wałbrzych zaopatrywane jest w wodę z wodociągu publicznego Wałbrzych, którego zarządcą jest Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.

1. Liczba wyodrębnionych stref zaopatrzenia w mieście ze względu na pochodzenie wody – 4.
2. Liczba punktów pobierania próbek wody zlokalizowanych w mieście – 19.
3. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę wodociągową – około 95 580 osób.
4. Szacunkowa ilość rozprowadzanej wody – około 19 116 m³/db.
5. Rodzaj ujęć wody:
 - 1 ujęcie powierzchniowe „Mała Woda” – ujęcie jazowe na rzece Bóbr w Dębrzniku,
 - 7 podziemnych znajdujących się w Marciszowie (2 ujęcia – Marciszów Górny i Dolny), Gorzeszowie (obszar powiatu kamiennogórskiego), Unisławiu Śląskim, Czarnym Borze, Starym Lesieńcu (Boguszów-Gorce) i w Jedlinie -Zdroju („Szyb Pokój”).
6. Sposób uzdatniania wody:
 - ujęcie „Mała Woda” w Dębrzniku – koagulacja siarczanem glinu, filtracja na filtrach pośpiesznych antracytowo-piaskowych, dezynfekcja chlorem gazowym,
 - ujęcie Marciszów Dolny – napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu,
 - ujęcie Marciszów Górny – dezynfekcja chlorem gazowym,
 - ujęcie Unisław Śląski, Stary Lesieniec – dezynfekcja podchlorynem sodu,
 - ujęcie „Szyb Pokój” w Jedlinie-Zdroju – napowietrzanie, filtracja kontaktowa w filtrach otwartych, filtracja ciśnieniowa, dezynfekcja promieniami UV i podchlorynem sodu,
 - ujęcia Gorzeszów, Czarny Bór – brak uzdatniania,

Do sieci wodociągowej w dzielnicach Podzamcze, Stary Zdrój, Nowe Miasto, Biały Kamień, Konradów, Sobięcín, Podgórze, Glinik Stary, Glinik Nowy, Gaj, Rusinowa, Poniatów oraz Kozice dawkowany jest preparat SeaQuest, który zapobiega korozji i powstawaniu osadów w instalacji wodnej (preparat stosowany jest głównie w dzielnicach posiadających stare rury wodociągowe, gdzie najczęściej dochodzi do wtórnego zanieczyszczenia wody, w celu obniżenia poziomu stężenia żelaza, manganu, barwy i mętności).

W 2024 r. zarządca wodociągu przeprowadził badania wody z ujęcia powierzchniowego, zasilającego wodociąg Wałbrzych, tj. wody surowej z rzeki Bóbr – ujęcie „Mała Woda”, dokonano oceny jej jakości w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe

wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1747). Jakość wody powierzchniowej z rzeki Bóbr – na ujęciu „Mała Woda” – pod względem fizykochemicznym należy do kategorii A3 z uwagi na zawartość tlenu rozpuszczonego i azotu Kjeldahla, z uwagi na ogólny węgiel organiczny, żelazo i zapach odpowiada kategorii A2, pod względem mikrobiologicznym znajduje się w kategorii A3 z uwagi na bakterie grupy coli, Escherichia coli i enterokoki.

Woda z 2 nadzorowanych ujęć podziemnych nie jest poddawana uzdatnianiu, tj. z ujęcia Gorzeszów i Czarny Bór dla wodociągu Wałbrzych - pobranie wody zmieszanej ze studni wchodzących w skład ujęcia Gorzeszów jest technicznie niemożliwe. W 2024 r. woda podawana do sieci ze studni nr 1 na ujęciu w Czarnym Borze została przebadana przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne i jednokrotnie przez PPIS w Wałbrzychu w zakresie parametrów grupy A (mikrobiologicznych i fizykochemicznych) – 3 próbki, w zakresie parametrów grupy B – 1 próbka oraz 1 próbkę do badań kontrolnych. Kwestionowano 1 próbkę wody pobraną z ujęcia Czarny Bór (przekroczenie wartości parametrycznej bakterii grupy coli – 2 NPL w 100 ml) – studnia została wyłączona z użytkowania w listopadzie 2024 roku do odwołania.

W 2024 r. z ujęć wody zasilających miasto Wałbrzych w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pobrano w sumie 19 próbek wody do badań, w tym 16 w zakresie parametrów grupy A (mikrobiologicznych i fizykochemicznych), 2 w zakresie parametrów grupy B (mikrobiologicznych i fizykochemicznych) oraz 1 próbkę do badań kontrolnych. Zakwestionowano 1 próbkę z uwagi na przekroczenie wartości parametrycznej bakterii grupy coli (ujęcie Czarny Bór).

W 2024 r. skontrolowano ujęcia wody Unisław Śląski, Czarny Bór i Stary Lesieniec, zasilające wodociąg Wałbrzych. W związku z brakiem oznakowania terenu studni nr 4 i studni nr 6 na ujęciu Unisław Śląski tablicą z informacją o ustanowieniu bezpośredniej strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych wszczęto postępowanie administracyjne w powyższej sprawie – uchybienia zostały usunięte przed wydaniem decyzji.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia z sieci wodociągowej

W 2024 r. z sieci wodociągu Wałbrzych na terenie miasta Wałbrzycha pobrano:

- 20 próbek wody do badań w ramach nadzoru PIS,
- 37 próbek wody do badań w zakresie parametrów grupy A w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
- 5 próbek wody do badań w zakresie parametrów grupy B w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
- 1 próbkę wody kontrolną (do badań w kierunku mętności).

Jakość wody kwestionowano w 1 próbce wody (pobranej w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego) z sieci wodociągowej przy ul. Poznańskiej 8 w Wałbrzychu z uwagi na przekroczenie wartości parametrycznej mętności (8,4 NTU) – zarządca podjął działania naprawcze, których skuteczność potwierdziły wyniki badań kontrolnych.

Zestawienie liczbowe wyników badań próbek wody na terenie gminy Wałbrzych, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę w 2024 roku.

Strefa zaopatrzenia	Liczba zbadanych próbek				Przekroczony parametr
	Parametry mikrobiologiczne		Parametry fizykochemiczne		
	Liczba próbek ogółem	Liczba próbek z przekroczoną wartością parametryczną	Liczba próbek ogółem	Liczba próbek z przekroczoną wartością parametryczną	
Wałbrzych 1	Grupa A - 20	0	Grupa A - 20	0	-
	Grupa B - 2	0	Grupa B - 2	0	-
Wałbrzych 2	Grupa A - 8	0	Grupa A - 8	0	-
	Grupa B - 1	0	Grupa B - 1	0	-
Wałbrzych 6	Grupa A - 5	0	Grupa A - 5	1	mętność
	Grupa B - 1	0	Kontrolna - 1	0	-
			Grupa B - 1	0	-
Wałbrzych 9	Grupa A - 2	0	Grupa A - 2	0	-
	Grupa B - 1	0	Grupa B - 1	0	

Zestawienie wyników badań próbek wody na terenie gminy Wałbrzych, wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wałbrzychu w ramach nadzoru sanitarnego w 2024 roku.

Strefa zaopatrzenia	Liczba zbadanych próbek				Przekroczony parametr
	Parametry mikrobiologiczne		Parametry fizykochemiczne		
	Liczba próbek ogółem	Liczba próbek z przekroczoną wartością parametryczną	Liczba próbek ogółem	Liczba próbek z przekroczoną wartością parametryczną	
Wałbrzych 1	Grupa A - 7	0	Grupa A - 7	0	-
Wałbrzych 2	Grupa A - 9	0	Grupa A - 9	0	-
Wałbrzych 6	Grupa A - 3	0	Grupa A - 3	0	-
Wałbrzych 9	Grupa A - 2	0	Grupa A - 2	0	-

III. Ocena ryzyka zdrowotnego dla konsumentów wody

Jakość wody kwestionowano w 1 próbce wody (pobranej w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego) z sieci wodociągowej przy ul. Poznańskiej 8 w Wałbrzychu z uwagi na przekroczenie wartości parametrycznej mętności (8,4 NTU) – zarządca podjął działania naprawcze, których skuteczność potwierdziły wyniki badań kontrolnych.

W odniesieniu do pozostałych próbek pobranych na terenie miasta Wałbrzycha lub z zasilających miasto ujęć, zlokalizowanych poza obszarem gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wałbrzychu wydał oceny jakości wody, potwierdzające jej przydatność do spożycia przez ludzi.

W związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowej – powodzi, w okresie od 16 września 2024 r. do 26 września 2024 r., na terenie miasta Wałbrzycha pobrano 28 próbek wody – w żadnej z nich nie wystąpiły przekroczenia wartości parametrów mikrobiologicznych. Przez cały okres trwania powodzi woda z wodociągu Wałbrzych na terenie miasta była zdatna do spożycia.

Ponadto z informacji uzyskanych przy okazji przeprowadzania badań laboratoryjnych wody

z zalanych wodami powodziowymi studni przydomowych wynika, że mieszkańcy gmin powiatu wałbrzyskiego, nie posiadający przyłączy do publicznych wodociągów, na co dzień korzystają z wody, której jakość nie jest monitorowana. W związku ze złożonością problemu należy poszukiwać rozwiązań systemowych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentom wody z indywidualnych ujęć, a pierwszym etapem powinno być zewidencjonowanie gospodarstw korzystających z własnych studni przydomowych.

Mętność wody nie jest parametrem, którego podwyższona wartość stwarza bezpośrednio zagrożenie dla zdrowia ludzi, może mieć jednak negatywny wpływ na akceptowalność wody przez konsumentów. Za wzrost mętności wody mogą odpowiadać niektóre składniki mineralne zawiesin, powodujące jednocześnie modyfikację wartości pH i związane z tym osłabienie działania niektórych chemicznych środków do uzdatniania wody.

Bakterie grupy coli nie są wskaźnikiem występowania bakterii chorobotwórczych, natomiast służą do oceny skuteczności procesów uzdatniania wody oraz szczelności i czystości systemu dystrybucji wody. W przypadku wykrycia tych bakterii w wodzie zarządca wodociągu jest zobowiązany do wzmocnienia nadzoru nad tymi procesami.

Z uwagi na charakter i ilość zanotowanych przekroczeń wartości parametrycznych wskaźników, na koniec roku wodę wodociągową na terenie miasta Wałbrzycha oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi i bezpieczną dla zdrowia konsumentów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Wałbrzychu
Małgorzata Bąk

/dokument podpisany elektronicznie/